

Pro kaustinen ry

VUOSIKERTOMUS 2025

Kaustislainen kavalkadi - Oot vain lähteny, kuva Krista Järvelä

Pro Kaustinen
Vuosikertomus 2025

Johdanto.....3
Strategia.....4
Vuoden festivaali 20255
Ohjelmatoiminta -
elävän perinteen ehdoilla, omaleimaisena6
Festivaali 20256
Vuoden 2025 teemat6
Elävä perintö9
Kotimainen ohjelmatarjonta.....10
Kansainvälinen ohjelmatarjonta11
Vuoden yhtye12
Pelimanniohjelma.....12
Showcase-sarja.....13
Unescon perinnealueen ja
kaustislusten toimijoiden tilaisuudet13
Kansantanssi14
Mestaripelimannit16
Lasten Kaustinen16
Työpajat ja osallistava toiminta18
Talous19
Lipunmyynti19
Avustukset.....19
Tuotanto20
Festivaaliorganisaatio.....20
Ohjelmatuotanto21
Järjestelyt ja rakentaminen21
Vastuullisuus21
Majoitustoiminta22
Ravintola- ja anniskelutoiminta22
Viestintä- ja markkinointi.....22
Yhteistyökumppanit ja verkostot.....23

KPO-areenan tunnelmaa, kuva Krista Järvellä

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on oman alansa merkittävin tapahtuma Suomessa. Se on jo lähes kuuden vuosikymmenen ajan toiminut suomalaisen kansankulttuurin ja koko maan kansanmusiikkielämän risteyskohtana tarjoten kohtaamisen alustan tuhansille harrastajapelimanneille sekä ammattimuusikoille. Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on toiminut edelläkävijän roolissa sekä taiteellisilla avauksillaan että kulttuurikeskustelussa. Tästä esimerkkinä on pitkäjänteinen toiminta elävän perinnön parissa, jonka Unescon aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen ratifioiminen ja toimeenpano Suomessa on viime vuosina nostanut valokeilaan.

Festivaalin ohjelmatarjonnan keskeiset osa-alueet ovat kotimainen kansanmusiikki ja kansantanssi, lastenmusiikki, kansainväliset esiintyjät sekä osallistava toiminta, jonka toteuttamistapoja ovat muun muassa kaikille avoimet työpajat, yhteislaulutilaisuudet, tanssituvat ja vapaamuotoiset jamit. Yhtenä festivaalin ominaispiirteenä on laaja-alainen yhteistyö kansanmusiikin ja kansantanssin koko kentän toimijoiden kanssa ohjelmatuotannossa. Monia produktioita tuotetaan yhdessä niin paikallisten, valtakunnallisten kuin kansainvälisten toimijoidenkin kanssa.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on rakentunut vahvasti kansanmusiikin ja kansantanssin perinteitä ja harrastusta ylläpi-

tävien yhteisöjen toiminnalle. Tapahtuma on alan koko kirjon jokavuotinen näyteikkuna ja esittelypaikka.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien suosio on säilynyt läpi vuosien. Tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden tutustua suomalaisen kulttuuriperinnön, erityisesti kansanmusiikin ja kansantanssin elävyyteen niin menneessä ajassa kuin tässä päivässä. Tästä suosiosta on osoituksena hyvän festivaalitunnelman lisäksi niin kokonaiskäyntimäärän kuin esiintyjien määrän nousu vuonna 2025.

Juhlien tuotanto-organisaatio Pro Kaustinen ry:n toiminnan tarkoituksena on suomalaisen kansanmusiikin ja kansantanssin harrastuksen ylläpitäminen ja kehittäminen, kansanmusiikin ja kansantanssin ammatillisuuden tukeminen ja esiin nostaminen sekä näiden ilmiöiden aseman vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys järjestää Kaustisen kansanmusiikkijuhlat vuosittain heinäkuussa. Yhdistyksen jäseniä ovat Kaustisen Nuorisoseura r.y., Kaustisen Näppärit ry. ja Kaustisen Pelimanniyhdistys ry.

Juhlille vuodesta toiseen osallistuvien harrastajien, ammattilaisten ja yleisön tuella ja kannatuksella Kaustisen kansanmusiikkijuhlat toteutettiin 58. kerran 7.-13.7.2025.

Strategia

Kyläsoitto Nikulassa, kuva Krista Järvelä

Pro Kaustisen ry:n toimintaa ohjaa voimassa oleva strategia. Nykyinen strategia toimii kehiksenä vuosittaisille toimintasuunnitelmille linjaten yhdistyksen toimintaa yhdessä sääntöjen sekä muiden ohjaavien asiakirjojen kanssa. Uuden strategian on määrä valmistua kauden 2025-2026 aikana.

Vuoden 2025 aikana strategiatyötä on edistetty hallituksen iltakouluin ja hallituksen sekä työntekijöiden yhteisessä strategiatyöpajassa huhti-kesäkuussa sekä koko organisaation yhteisissä työpajoissa syysseminaarin yhteydessä.

KESÄN ONNELLISIMMAT PÄIVÄT

”Kesän onnellisimmiksi päiviksi” nimetty tapahtuma koostuu tyytyväisistä pelimanneista, laadukkaista artisteista, mielenkiintoisesta oheisohjelmasta ja tasokkaista palveluista, jotka kaikki tukevat toisiaan muodostaen kävijälle kokonaisvaltaisen ja ainutkertaisen elämyksen.

KOHTAAMISPAIKKANA KAUSTINEN

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on innostava kohtaamispaikka, jossa yleisö, artistit, pelimannit, henkilöstö sekä kaikki tapahtuman sidosryhmät ovat yhdenvertaisia.

KULTTUURIPOLITIIKAN SUUNNANNÄYTTÄJÄ

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on luovan taiteenharrastajan mekka. Kaustisen taiteelliset ja kulttuuripoliittiset avaukset huomataan. Kansanmusiikkijuhlat ajaa rohkeasti ja määrätietoisesti tulevaisuuden suomalaisen kulttuuripoliitiikan perustaksi omia taide- ja kulttuuripoliittisia arvojaan: paikallisperinteiden elinvoimaisuuden kasvattamista, musiikin harrastustoiminnan kehittämistä ja lisäämistä, taiteen yhteisöllisyyttä, rajattomuutta, ajattomuutta, tasa-arvoa ja sen hyvinvointivaikutusten parempaa huomioimista. Tapahtuma säilyttää kansanmusiikin monipuolisen ilmeen tuomalla esiin sekä perinteistä että uutta kansanmusiikkia ja -tanssia.

YHTEISTYÖLLÄ LISÄARVOA

Festivaali on lisäarvoa tuottava yhteistyökumppani paikallisesti ja valtakunnallisesti, ja se huolehtii monikerroksisesta yhteistyökumppaniverkostostaan ja osallistuu maakunnalliseen kehittämistyöhön.

Vuoden festivaali 2025

Kaustinen Folk Music Festival valittiin Vuoden festivaaliksi 2025 Suomen suurimman musiikkialan ammattilaistapahtuman Music x Median Industry Awards -gaalassa syyskuussa 2025. Valinnasta päätettiin asiantuntijaraadin ja tapahtuman osallistujien äänestyksellä, joten tunnustuksen taustalla on lukuisa joukko maan musiikkialan ammattilaisia.

Palkinnon perusteluissa todettiin ”Vuoden festivaali on osoittanut olevansa poikkeuksellinen ja merkittävä tapahtuma, joka houkuttelee monimuotoisen yleisön ja tarjoaa turvallisen sekä osallistavan ympäristön musiikin ja kulttuurin juhlistamiselle. Se yhdistää perinteitä ja nykyaikaa sekä vahvistaa kulttuurien välistä ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä. Festivaalin ohjelmisto, teemat ja oheistapahtumat luovat puitteet ainutlaatuisille kohtaamisille, joissa niin kotimaiset kuin kansainvälisetkin tekijät voivat inspiroitua ja verkostoitua. Pitkäjänteisen työnsä ansiosta festivaali on noussut yhdeksi vuoden merkittävimmistä kulttuuritapahtumista sekä Suomessa että kansainvälisesti.”

Kimmo Pohjonen Zone6 Kaustinen-salissa, kuva Risto Savolainen

Ottoset avajaiskulkueessa, kuva Krista Järvelä

Ohjelmatoiminta

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on koko lähes kuusikymmenvuotisen olemassaolonsa ajan toiminut kansanmusiikin ja -tanssin alati kehittyvänä toimintakenttänä ja monien perinteiden ja kulttuurien näyteikkunana. Festivaalin ohjelma rakentuu monimuotoiseksi kokonaisuudeksi, jossa paikalliset perinteet, vuosittain vaihtuva maakuntateema, festivaalin oma pääteema ja Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen vuositeema punoutuvat yhteen kotimaisen ja kansainvälisen ammattikansanmusiikin ja -tanssin vahvan osajakentän kanssa. Kansanmusiikin ja kansantanssin moninaisuus ja erilaiset muut elävän perinnön muodot olivat vuoden 2025 tapahtumassa vahvasti esillä koko viikon ajan niin festivaalipuistossa kuin muuallakin Kaustisella avajaismaanantaista aina sunnuntaiaamupäivän päätössoittoon saakka.

Festivaali 2025

Festivaali toteutettiin seitsenpäiväisenä tapahtumana, jossa vieraili yhteensä noin 750 esiintyjäryhmää. Yksittäisiä esiintyjä oli kaikkiaan noin 4800, joista noin 4300 pelimanniesiintyjä ja 500 palkkiota saavia artisteja. Lavoja festivaalialueella 33, lisäksi Kaustinen käy kylään -konserttisarjan yleisölle maksuttomia esiintymispaikkoja oli yksitoista. Festivaalin avajaismaanantai oli kuudetta kertaa maksuton yleisölle. Avajaispäivän ilmaisen ohjelman mahdollisti tuellaan OP Jokilaaksot. Maksuton avajaispäivä keräsi tuhansia kävijöitä KPO-areenan avajaisjuhlaan, jossa puheet, mestaripelimannien nimeämiset sekä keskipohjalaisen ja kaustislaisen elävän perinnön esitykset vuorottelivat. Juhlapuheen piti Keski-Pohjanmaan Kauppakamarin hallituksen puheenjohtaja Janne Ylinen.

Vuoden 2025 teemat

ME YHDESSÄ

Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen vuoden 2025 teema Me yhdessä heijastui vahvasti Kaustisen kansanmusiikkijuhlien ohjelmaan ja toimintaperiaatteisiin, mutta erityisesti teema suhteutui parhaiten vankkaan arvopohjaan, joka tekee juuri Kaustisen festivaalista erityisen. Festivaalin ytimessä olevat arvot saavutettavuus, yhteisöllisyys ja osallisuus, konkretisoituvat niin ohjelmasisällöissä kuin tapahtuman rakenteessa. Kaustinen tarjoaa vuosittain ainutlaatuisen ympäristön, jossa osallistuminen on mahdollista monin tavoin: esiintyjänä, työpajoihin osallistujana tai yleisönä, joka saa kokea musiikin ja tanssin osana yhteisöllistä kokonaisuutta. Työpajatoiminta, yhteislaulut, tanssituokiot ja avoimet konsertit kutsuvat kaikkia ikään, taitotasoon tai taustaan katsomatta mukaan elävän perinteen jatkumoon. Saavutettavuuden periaatteet näkyvät myös laajassa ja monipuolisessa ilmaiskonserttitarjonnassa, joka vie musiikin ja tanssin ympäri kylää ja yhteisiin tiloihin. Festivaali toimii näin konkreettisena esimerkkinä elävän perinnön jakamisesta ja yhdessä tekemisen voimasta, jossa Me yhdessä on sekä arvolupaus että käytännön toimintatapa.

MAAKUNTATEEMANA HÄME

Lähes juhlien alusta saakka ohjelmassa ollut maakuntateema oli tänä vuonna Häme. Mukana oli niin pelimanniryhmiä, tanssiryhmiä kuin yksittäisiä artistejaakin, ja maakunnan esityksiä nähtiin koko viikon ajan. Pääkonsertti festivaaliareenalla toi yhteen vajaan kolmesataa kaikenikäistä soittajaa, laulajaa ja tanssijaa, jotka olivat koonneet upean kokonaisuuden maakuntansa kansanmusiikin helmistä.

Hämeestä saatiin runsaslukuinen esiintyjien ja artistien joukko festivaaliohjelmaan; Anne-Mari Kivimäki Ensemble, tuore kotimaisen folkin superyhtye Ne Lintuizet, perinnesiirto- ja kansanmusiikkia Hämeestä hyväntuulisesti esittävä kaksikko Pinnin pojat sekä 60. juhluvuottaan juuri viettänyt maailmanmusiikin suurnimi ja haitarimusiikin uudistaja Kimmo Pohjonen.

Avajaiskulkueen riemua, kuva Krista Järvelä

Junnu Vainon laulut olivat esillä Tampereen Työväen Teatterin tuottamassa teatteria ja musiikkia näyttävästi yhdistävässä Vanhoja Poikia -musiikinäytelmässä, jossa näyttelijät Taneli Mäkelä, Esko Roine, Tuomas Uusitalo sekä Puntti Valtonen loistivat Kiharakolmion säestäessä koko kansan tuntemia klassikoita. Yöpuolia -kansanooppera toteutettiin luonnon helmassa, festivaalialueen kupeessa noin 70 laulajan voimin, kun kaksi tamperelaista kuoroa, Väki ja Tampereen Ihankaikkinen Kuninkaallinen Tuomiokuoro, esittivät Petra Poutasen säveltämän ja Antti Laukkarisen ohjaaman lempeän humoristisen teoksen Samuli Paulaharjun novellien pohjalta. Muita hämäläisiä esiintyjä olivat mm. kansantanssiryhmä Sorokoska, Santte Salosen ja Verna Kylmäsen Sysmä-projekti, Ahjolan pelimannit, Hauankaivajat, Kangasalan Balladipelimannit ja Pikkupelimannit, Koski-Folk ja Omenamäen perhe. Lisäksi laulutuvassa laulettiin hämäläisiä lauluja, ja useissa soittojameissa opeteltiin maakunnan eri tyyllilajeja edustavia kappaleita.

SIIRTOLAISUUS

Festivaalin oma teema vuonna 2025 oli Perinteet tien päällä – Siirtolaisuus, joka näkyi festivaaliviikon ohjelmassa koko viikon ajan. Teemalla haluttiin nostaa esiin siirtolaisuuden vaikutusta kulttuurien, perinteiden ja yhteisöjen identiteetin muotoutumisessa. Festivaali tarkasteli ihmisten liikkumista osana jatkuvaa kulttuurista vuorovaikutusta ja toi esille, kuinka muuttoliike on rikastuttanut musiikkia, tapoja ja elämänmuotoja eri aikakausina ja eri puolilla maailmaa. Teeman ympärille rakentui laaja ja monipuolinen ohjelmakokonaisuus, jossa siirtolaisuuden teemat heijastuivat niin musiikin, tanssin, tutkimuksen kuin tarinankerronnankin kautta.

Musiikillisesti teema sai vahvan tulkinnan muun muassa Aija Puurtisen ja Brooklynin sadun amerikansuomalaisia siirtolaiskokemuksia käsitelleessä konsertissa sekä Anne-Mari Kivimäki Ensemblen kappaleissa, joissa soivat juuret, kaipuu ja muutoksen kokemukset. Ruotsista saapunut suomensukuinen Anna Heikkinen & Långtans Kapell avasi musiikillisen matkan Karjalaan ja juurien etsimiseen, ja Kaustisen Hääkuo-

Vanhoja poikia, kuva Krista Järvelä

ron, Ottosten ja Hälyn yhteisteos Ameriikan polokan tahtia kuvasi siirtolaisuuden vaiheita laulun ja tanssin keinoin. Pelimannien siirtolaistarinoita avattiin Muu maa mustikka -konsertissa, jossa Amerikan siirtolaisten musiikki sai ansaitsemansa huomion Kaustisen Mieslaulajien ja pelimannien esittäminä. Ullavalainen Teatteri Pystymehtä esitti myös dramatisoidun Kultamaan kutsu – kotomaan kaipuu -musiikkidraaman, joka kertoi todenperäisiä tarinoita Amerikkaan lähteneistä ja sieltä palanneista ullavalaisista. Keski-Pohjanmaan Kulttuuriliiton Kysy, kerro siirtolaisuudesta! -hanke toi festivaalille maakunnallisen näkökulman ja esitteli alueen siirtolaisten ja paluumuuttajien tarinoita osana kulttuuriperinnön tallennusta.

Kansainvälisiä sävyjä festivaaliteemaan toivat suomen-sukujuuria kantava kanadalaisduo Honeypaw sekä yhdysvaltalaislähtöinen muusikko John Westmoreland, jonka ohjelmisto pohjautui hänen isosetänsä T-Bone Slimin, suomalais-amerikkalaisen runoilijan ja työväenliikkeen äänen, musiikkiin. Teeman huipentumana KPO-areenalla toteutettiin Haavemaa – musiikillisia tarinoita siirtolaisuudesta -kokonaisuus, joka yhdisti tutkimusta, musiikkia ja näyttämötaidetta. Konsertissa esiintyivät Aija Puurtinen, Paleface, John Westmoreland ja Loimolan Voima Laitakau-

pungin orkesterin säestyksellä. Festivaaliviikolla esitettiin myös kahta dokumenttielokuvaa, *Lännen lokari – Hiski Salomaa* sekä *Bill* (Vilho Armas Syrjälä), jotka avasivat näiden amerikansuomalaisten värikkäitä elämäntarinoita. Yleisö sai paneutua siirtolaisuuden teemaan myös avoimella tietopohjaisella näyttelyllä sekä Kansantaiteenkeskuksen aulassa että Lastenteltalla.

Vuoden teema osoitti, kuinka siirtolaisuus on erottamaton osa kulttuurista jatkuvuutta ja miten liikkumisen sekä muutoksen tarinat elävät edelleen musiikissa, jaetussa muistissa ja yhteisöjen soivassa perinnössä.

Elävä perintö

Aineettoman kulttuuriperinnön ilmiöitä esiin tuova Elävän perinnön teema on ollut jo vakiintunut tärkeäksi osaksi tapahtuman ohjelmaa. Teemaan liittyviä ohjelmasisältöjä tuotetaan yhteistyössä vuosittain vaihtelevasti eri toimijoiden kanssa. Jokavuotinen ja tärkein yhteistyötaho on Kansanmusiikki-instituutti ja tänä vuonna mukana oli myös Taitoliitto. Festivaalien sydämenä oleva Kaustislainen viulunsoitto liitettiin Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon joulukuussa 2021, ja festivaalit ovat ehdottoman luonteva paikka tutustua niin kaustislaiseen viulunsoittoperinteeseen ja sitä turvaaviin aktiviteetteihin kuin monenlaisiin ympäri Suomea ja maailmaa tuleviin elävän perinnön ilmiöihin. Musiikin ja tanssin ohella esiin tuodaan elävän perinnön ilmiöitä myös muilta elämäalueilta. Erityisesti nämä ovat esillä Juhlapihan Elävän perinnön pisteellä, jolla vierailee eri perinneilmiöiden asiantuntijoita, harjoittajia ja ystäviä. Elävän perinnön pisteen ohjelmalla on oma tuottajansa.

Omista perinteistään kertoivat muun muassa niin ikään Unescon luettelossa olevan Setomaan Leelon sekä georgialaisen polyfonisen lauluperinteen edustajat Virosta ja Georgiasta. Omia laulu- ja muita musiikkiperinteitään pisteellä esittelivät viikon aikana myös slovakialaiset, sardinialaiset, makedonialaiset, kroatialaiset, latvialaiset ja portugalilaiset. Mestarikansanlaulaja Liisa Matveinen puolestaan esitteli äänellä itkemisen perinnettä. Elävän perinnön pisteelle pystytettiin työnäytöksenä perinteinen riukuaita rakennusmestari Seppo Kalliokosken toimesta. Viikon aikana pisteellä esiteltiin lisäksi saunakulttuuria, fransujen solmeilua ja villivihannesten ja -yrttien keräämistä ja käyttämistä eli hortoilua, pidettiin tekstiilin korjaustuokioita sekä soitto- ja polskajameja ja laulettiin körttivirsiä. Pisteellä kohdattiin aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön asiantuntijoita ja keskusteltiin perinnerinkien pannukahveilla sekä suomeksi että englanniksi. Saunakulttuuriin pääsi tutustumaan tarkemmin Mosalan rantaan pystytetyssä saunakylässä, joka toteutettiin yhteistyössä Hotelli Kaustisen, kansallisen saunaringin toimijoiden ja saunaharrastajien kanssa.

Seppo Kalliokoski rakentaa Riukuaitaa elävänperinnön pisteellä, kuva Usva Torkki

Yökatrillista vastaavat Petri Kauppinen ja JPP, kuva Krista Järvelä

Toistamiseen yhteistyössä Kansanmusiikki-instituutin, Centria ammattikorkeakoulun sekä Taideyliopiston kanssa järjestettiin englanninkielinen aineettoman kulttuuriperinnön luento- ja seminaarisarja Kaustinen ICH Academy, jonka luennoitsijoina kuultiin kansainvälisiä asiantuntijoita ja perinteenharjoittajia Suomen ja Kaustisen lisäksi Sveitsistä, Slovakiasta, Liettuasta, Quebecista, Nepalista, Intiasta, Makedoniasta, Iranista ja Portugalista. Luentosarja oli suunnattu pääasiassa kulttuuriperinnön opiskelijoille ja tutkijoille, mutta kaikki festivaalivieraan olivat tervetulleita kuulemaan kiinnostavista eri maiden ja toimijoiden näkökulmista.

Kotimainen ohjelmatarjonta

Festivaalin tarjoama kotimaisen ammattimaisen kansanmusiikin huippuosaaminen oli monipuolista. Esiintymässä nähtiin suomenruotsalaiseen pelimanniperinteeseen perehtynyt Aléa duo, aiemmin Bergå Folk Projectina tunnettu Emma-palkittu BFP, monitaiteista kuvataidetta ja tarinankerronnallisia folk-lauluja yhdistelevä Désirée Saarela sekä intialais-suomenruotsalainen Dhamal World Collective & I Fäälän. Tunnelmaa pitivät yllä myös näyttävän paluun tehnyt

Saunakylä Mosalan rannassa, kuva Krista Järvelä

Kaustisen vuoden yhtye 1995 Folkkarit vahvistetulla Kara-vaani-kokoonpanolla, 10-vuotista taivaltaan juhli-va Himmeli, 20-vuotias Freija sekä 25 vuotta täyttänyt alun perin kaustislais-norjalainen, maailman musiikkiareenat valloittanut Frigg, jonka konsertissa esiintyivät kaikki yhtyeessä vuosien varrella mukana olleet muusikot. Vuoden 1968 ensimmäisillä festivaaleilla soittanut Hootenanny Trio nähtiin omassa konsertissaan sekä yhdessä Vesa Nuotion 60-vuotistaiteilijauraa juhlistaneessa konsertissa yhdessä Kaustislaiset pelimannipuuhissa -ryhmän kanssa. 22 Pistepirkko -yhtyeen laulajan ja kansanmusiikko-pelimanni Leija Lautamajan The Moon-twins sekä mestarikansanlaulaja Liisa Matveisen luotsaama Surento saivat esiintyä täysille saleille.

Mukana oli myös runsaasti suomenruotsalaisia esiintyjä, tarinankerrontaperinnettä sekä tanssia säestäviä yhtyeitä. Koreografioituja tanssiteoksia esittivät mm. Delado International Burkina Fasosta, Pähiät Oulusta sekä lasten ja nuorten tanssi- ja musiikkiryhmä Håjenka Slovakiasta.

Suuren yleisön tuntemia artisteja oli festivaaleilla useana päivänä. Viikon kohokohtina olivat Pehmoaino, joka toteutti kaksi kappaleistaan yhdessä kansanmusiikin ammattikantelisti Hanna Rynäsen kanssa sekä Emma & Matilda ja Pauli Hanhiniemen Perunateatteri, joiden esiintymiset raikuivat täydelle KPO-areenalle. Muita päälavalla esiintyneitä koko kansan tuntemia esiintyjä olivat Suomi-reggaen kärkinimi Jukka Poika & Band, suomalaisen kansanmusiikin maail-

mantähti Värttinä, Paleface & Laulava Unioni sekä edellä mainittu Vanhoja Poikia -musiikkiteatteriesitys.

Kansainvälinen ohjelmatarjonta

Ohjelmassa nähtiin runsaasti sekä kansainvälisiä tulokkaita että pitkän linjan huipputekijöitä yhteensä yli 20 maasta. Kohokohtia olivat Kanadan-quebeciläinen riemukas Le Diable à Cinq sekä monikulttuurinen Istanbulissa perustettu Light in Babylon. Flanderin alueen perinnettä tutuksi tekivät useasti maassaan palkittu Wör. Spivots Mrija – Laulava unelma -kuoro toi ukrainalaisten rauhantoiveet musiikkinsa kautta festivaaliväen keskuuteen.

Upeaa polyfonista Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon kuuluvaa lauluperinnettä edusti georgialainen Ensemble Didgory upeine esiintymisasuineen. Páni Casu toi puolestaan slovakialaisia keskiaikasävelmiä festivaaliväen kuultavaksi. Shetlantilainen vuoden skotlantilaiseksi nuoreksi artistiksi valittu Amy Laurenson valloitti virtuoottisella pianonsoitollaan, norjalainen duo Are & Svein puolestaan vei musiikillaan kuulijat huikaiseviin vuonomaisemiin.

Suomalaisen huippumuusikko Timo Alakotilan kanssa esiintyi japanilainen Yuka Fujino, ja Tallari-yhtyeen yhteistyöprojektit toi yhtyeen vieraaksi sekä belgialaisen Pieter-jaan Van Kerckhovenin että iranilaislähtöisen Mehrnoosh

Frigg KPO-areenalla, kuva Krista Järvelä

Näppärit ja Folkskandia KPO-areenalla, kuva Krista Järvelä

Zolfagharin. Lisäksi lavalla nähtiin Folkskandia – Northern Connection –hankkeen synnyttämä nuorten kaustislaisten ja shetlantilaisten muusikoiden yhteistyöyhtye, joka kokoontui ensimmäisen kerran toukokuussa Shetland Folk Festivalilla kaustislaisten vieraillessa siellä.

Vuoden yhtye

Kaustisen vuoden yhtyeeksi 2025 valittiin karjalan kielellä esiintyvä folk-rock yhtye Loimolan Voima. Yhtye tuo tuoretta näkökulmaa suomalaiseen kansanmusiikkiin sekoittamalla akustisia ja elektronisia elementtejä yhteen ja toimimalla karjalan kielen ja kulttuurin puolestapuhujana. Valinta tuki festivaalin siirtolaisuusteemaa, koska luovutetun Karjalan siirtolaisuudella on merkittävä rooli maassamme asuvien karjalankielisten kulttuuriperinnössä. Yhtyeen valinnalla haluttiin korostaa kulttuurisen monimuotoisuuden merkitystä ja karjalaisen identiteetin ja historian ymmärtämistä. Loimolan Voima jatkaa kansanmusiikin perinteiden uudistamista ja tuo karjalaisen kulttuuriperinnön ylpäesti osaksi nykypäivää.

Pelimanniohjelma

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien kuuluisa yhteisöllinen tunnelma rakentuu pitkälti jopa ulkomaita myöten tulevien tuhansien vapaaehtoisina esiintyvien pelimannien varaan. Kotimainen pelimannikenttä esittäytyikin sadoissa isoissa ja pienissä kokoonpanoissa, ja ulkomaisiakin ryhmiä saapui jälleen runsas määrä.

Pelimanniohjelma sisälsi yli 650 ryhmän esityksiä kaikilla 33 lavalla. Joukossa oli soittoyhtyeiden lisäksi kuoroja, kansantanssiryhmiä sekä sooloesityksiä. Runsaasta aikatauluteusta ohjelmasta huolimatta alueelle ja sen ulkopuolelle syntyi runsain määrin epävirallisia ja spontaaneja puskasoittoja ja jameja. Myös sisätiloihin järjestettiin joka päivälle ja yölle mahdollisuus jameihin, joissa soitto sai soida aamun pikkutunneille saakka. Perinteiseen tapaan juhlatilalla toteutettiin myös maksutonta ohjelmaa ympäri Kaustisen keskustaa. Pelimannien esiintymispaikkoina olivat muun muassa palvelukodit, kaupat sekä huoltoasemat.

Showcase-sarja

Festivaalin vakiintuneessa showcase-sarjassa esitellään eteenpäin pyrkiviä, nousevia ja kansainvälistyviä kansanmusiikin nimiä. Ohjelmatoimikunnan nimeämä raati valitsi kovatasoisesta hakijajoukosta kolme kokoonpanoa, jotka kokonaisuutena edustavat suomalaista kansanmusiikkia monipuolisesti ja pyrkivät tavoitteellisesti kohti kansainvälistä kenttää. Yhtyeet olivat etnofuturistinen bängerikone, inkeriläis-karjalais-suomalaisen kansanperinteen ja urbaanin estetiikan kohtauttava Dänkki Briha, kuusihenkinen, raikas ja räväkkä nykykansanmusiikkiryhtye HUIPPU sekä perinteisiin arkistomelodioihin ja tarinoin nojaava, elektroniikkaa hyödyntäen uutta luova Emilia Lajunen & Eero Grundström. Showcase-yhtyeet pääsivät esiintymään vaikutusvaltaiselle kansainväliselle ammattilaisdelegaatiolle, joka oli kutsuttu tutustumaan kansanmusiikin nouseviin tähtiin ja Kaustis-ilmiöön. Ryhmään kuului tuotantotoimistojen edustajia, keikkamyyjiä ja festivaalijärjestäjiä. He tutustuivat festivaaliin ja koko lähialueen elävään perinteeseen ja seurasivat showcase-yhtyeiden konsertteja, jotka olivat peräkkäin keskiviikkona 9.7. Kallioklubilla. Showcase-sarjan yhteistyökumppaneina toimivat YLE sekä Music Finland.

Unescon perinnealueen ja kaustislaisten toimijoiden tilaisuudet

Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon liitetty kaustislaisen viulunsoitto sekä siihen liittyvät ilmiöt olivat esillä runsaslukuisena koko viikon ajan. Kaustislainen kavalkadi on yksi tapahtuman odotetuimmista ohjelmanumeroista. Vuoden 2025 kavalkadikonsertti, *Oot vain lähteny*, esitettiin festivaaliviikon aikana kahteen kertaan. Esityksessä pureuduttiin yleisinhimillisiin lähtemisen, palaamisen ja vieraassa kulttuurissa elämisen kokemuksiin ja syihin kaustislaisten tarinoiden kautta. Konsertin tarinoineista vastasivat Olli Seikkula ja Tuija Hanhikoski. Muut suuret kaustislaiset yhteiskonsertit olivat Kaustinen-salissa esitetyt suuren pelimannijoukon esitys *Muu maa mustikka – pelimannien siirtolaistarinoina* sekä kansantanssiryhmä Ottosten ja Kaustisen Hääkuoron yhteisesitys *Ameriikan polokan tahtia*.

Festivaaliviikon avajaispäivänä paikalliset tanssijat sekä suuri joukko soittajia osallistuivat näyttävään avajaiskulk-

Konsta Jylhä-kilpailun voittajat Erkki Virkkala ja Iikka Huntus, kuva Risto Savolainen

Keikkaa pukkaa, kuva Krista Järvelä

eseen, joka lähti Osuusmeijerin pihasta ja päättyi festivaalialueen pääareenalle tuoden kyläläiset mukanaan juhlaan. Alueella kulkueen vastaanotti suuri ja perinteinen kaustislainen avajaissoitto sekä Hääkuoron tervehdys.

Viikon jokaisena päivänä Pelimannitalossa esiintyi kaustislaisia soitto- tai lauluryhmiä tai yksittäisiä pelimanneja. *Muistojen Kaustinen* -konserttisarja on monen vuosikymmenen ajan toiminut konsepti, jossa musiikin lisäksi merkittävässä roolissa ovat tarinat musiikin taustalla sekä historiallinen perspektiivi. Toinen jokapäiväinen paikallista perinnettä esittelevä konsepti on Soittosalissa festivaaliaamuisin toteutettava *Kaustisen tunti*, jossa kussakin esiintyi 1–2 kyläytyettä tai muuta pienempää ryhmää. *Elävää perintöä meiltä* -tunti toteutettiin jälleen jokapäiväisenä konserttikonseptina, jossa Juhlapihalla esiintyi kaustislaisten yhtyeiden tai ryhmien lisäksi yhtyeitä koko laajalta läheiseltä perinnealueelta.

Kaustisen kunnan järjestämä vuosittainen tapahtuma ulko-kaustislaisille pidettiin Nikulan kylällä, ja paikalla oli runsaslukuinen osallistujajoukko.

Kansantanssi

Kansanmusiikin lisäksi monipuolisella kotimaisella kansantanssilla on vahva asema juhlien ohjelmistossa. Vuonna 2025 esiintymässä oli 48 ryhmää eri puolilta Suomea. Kansantanssiohjelmaa ja oheistoimintoja suunnattiin monipuolisesti ja tasapuolisesti eri taso- ja ikäryhmille.

Kotimaista kansantanssin huippua edustivat Siepakat Rovaniemeltä sekä 35-vuotista taivaltaan juhliava Sorokoska Tampereelta. Vireä Oulunsalon nuorisoseura toi festivaaleille komean tanssikimaran, kun lavoilla esiintymässä nähtiin Karppi, Kepposet, Railo, Raito, Ritinä sekä Ropina säestäjinään HUI. Suurten tunteiden teoksista Kaustinen-salissa vastasi Pähiät Oulusta, ja elämyksellisiä esityksiä tarjoi Helsingin nuorisoseuran ryhmä Katrilli. Raakaa Tradia -työryhmä toteutti suuren valon ja hedelmällisyyden vuotuisjuhlan Kallioklubilla, jossa esityksen ja yhteistanssituksen immersivinen elämys sai aikaan yhteisöllisen hurmoksen. Upeana uutuutena nähtiin hersyvän hauska, improvisaatiota ja heittäytymistä vaativa *Ensitreffit estradilla*, jossa ammattimuusikot ja -tanssijat kohtasivat toisensa ensi kertaa lavalla ilman ennakkoharjoituksia. Suuren suosion saavuttanut esitys toteutettiin yhteistyössä Kokkolan Talvitanssit ry:n ja Pohjanmaan tanssin aluekeskuksen kanssa. Iso Ilo, Borden Reivers

Morris sekä Susirekka valloittivat myös omilla esityksillään. Kaustislaisen elävän kansantanssiperinnön lähettiläät, Kaustisen Nuorisoseuran Ottoset, tanssivat, soittivat ja lauloivat koko viikon ajan reilun 250 esiintyvän harrastajan voimin. Ottosten eri-ikäisten kansantanssi- ja pelimanniryhmien ohjelmistossa oli perinteisiä suomalaisia kansantansseja sekä modernimpia kansantanssikoreografioita, ja festivaalin siirtolaisuusteema näkyi vahvasti myös Ottosten tanssiohjelmissa.

Jaettuna parempi -konsepti toteutettiin nyt jo neljännen kerran. Sen tarkoituksena on mahdollistaa festivaaliesiintyminen ilman elävää musiikkia toimiville kansantanssiryhmille. Festivaali toimii musiikkiryhmän ja tanssiryhmän yhteensaattajana. Tänä vuonna tuloksena oli festivaaliesiintymisen mahdollistaminen Seurasaaressa kansantanssijoiden Välke-ryhmälle. Säestäjänä toimivat Keski-Pohjanmaan konservatorion ja Centria-ammattikorkeakoulun opiskelijayhtye. Kansainvälisiä kansantanssi- ja musiikkiryhmiä juhlille saatiin kolme, joista yksi oli afrikkalaisia rytmejä pursuava suomalais-burkinafasolainen Delado International. Toinen ryhmä, Hájenka oli Slovakian Bratislavasta ja toi mukanaan energisiä koreografioituja esityksiä kotimaansa perinteestä. Hájenkan soittajat ja tanssijat olivat iältään 6-16 vuotiaita, ja he esiintyivät festivaaleilla lähes viikon jokaisena päivänä.

Kolmas ryhmä oli Norjalainen Snekkerlaget, jossa mukana oli joukko innokkaita nuoria tanssijoita ympäri Norjaa.

Festivaalivierailta oli myös erinomaiset mahdollisuudet syventää viikon aikana omaa tanssiosaamistaan. Päivittäisten tanssitupien ja työpajojen kirjosta oli mahdollisuus valita oppimistuokio uuden parissa tai keskittyä jo opittujen taitojen syventämiseen. Tanssitupaan pääsi joka päivä tanssimaan Maunon makasiinilla *Nordic Dance Kaustinen* -tanssijamityöpajoissa, joissa tanssittiin ja opeteltiin tiistaista perjantaihin suomalaisia ja muita pohjoismaisiin traditioihin pohjaavia tansseja. Toinen tanssitupa järjestettiin Katajan jamitanssipajojen sarjana Kallioklubilla myös tiistaista perjantaihin, ja niissä jo alkuaskeleet osaavat tanssijat pääsivät kartuttamaan kuvioitaan eri tanssilajien osalta. Lisäksi masurkkaan ja enkeliskaan sai tutustua Emma Kantelisen ja Béla Gazdagin opastuksella, hämäläisiin kansantansseihin mestarikansantanssija Petri Hopun johdolla ja afrikkalaisiin tansseihin Delado International -ryhmän mukana.

Jokavuotisen, perinteikkään Petri Kauppinen johdatteleman ja JPP-yhtyeen säestämän *Yökatrillin* lisäksi tanssittiin jo useampaan kertaan toteutettu matalan osallistumiskynnyksen yhteisöllinen ja vapaamuotoinen *Iltaavilli*, joka saavutti Hanna Poikelan ja Raakaa Tradia -työryhmän vetämänä

Hájenka (SK) Sopukassa, kuva Susanna Salokannel

Värttinä Areenalla, kuva Risto Savolainen

suuren suosion naamiotyöpajoihin. Kolmantena yötanssina toteutettiin suomenruotsalaista perinnettä kunnioittava *Menuettien yö*, jota luotsasivat tanssipedagogit Jessica Krohn sekä Heidi Palmu. Säestämässä nähtiin jo aiempinakin vuosina mukana ollut Rie-yhtye ystävineen. Jokaisen festivaalipäivän pystyi aloittamaan aamujoogalla, ja viikon aikana työpajoja oli lisäksi niin senioritanssista, vapaasta tanssista kuin kaustislaisesta purppuristakin.

Mestaripelimannit

Mestaripelimanni on arvonimi, jonka Pro Kaustinen ry myöntää henkilölle, joka perinteisellä taidollaan, runsaalla ohjelmistollaan tai muilla merkittäville ansiollaan on edistänyt kansanmusiikkiharrastusta. Vuonna 2025 mestaripelimannin

tai mestarikansantanssijan arvonimen sai neljä henkilöä: Linnéa Holmberg (Tammisaari), Liisa Kupiainen (Ilmajoki), Eero Myllymäki (Kaustinen) ja Rauno Nieminen (Ikaalinen). Festivaaliplaketin sai tapahtuma-alan moniosaaja Jukka Heinämäki Tampereelta.

Lasten Kaustinen

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on vahvasti koko perheen tapahtuma, joka tarjoaa lapsille ja koko perheelle erikseen suunnattua ohjelmaa. Lasten ohjelmaa oli jälleen runsaasti joka päivä niin suuremmilla konserttilavoilla kuin lapsille erityisesti suunnatussa Lastenteltassa. Ohjelmassa oli niin lasten omia pelimanniyhtyeitä, kansantanssiryhmiä, kansainvälisiä artisteja kuin lastenmusiikkiorkestereitakin.

Mestaripelimannit 2025, kuva Tiiu Hyryläinen

Lastentelttä ja Puuhatelttä, kuva Krista Järvelä

Lastentelttä pyörittävät musiikkikasvatuksen tai varhaiskasvatuksen ammattiopiskelijat ja kansanmusiikin osaajat, Tradilinnut, jotka sekä musisoivat, laulattivat, soitattivat että leikkivät teltan väkeä festivaaleilla koko viikon ajan.

Lasten Kaustisen ohjelmassa nähtiin suuri pääareenalla toteutettu konsertti laajasti Suomessa tunnetun Mimmit-yhtyeen seurassa. KPO-areenalla nähtiin myös perinteiset kaksi Mukulamatiea-konserttia, joista ensimmäisestä isännöivät paikalliset Ottosten eri kansantanssiryhmät tällä kertaa Finlands Svenska Folkdansrings projektgrupp Dans-schackettin kanssa. Toisena suurena Mukulamatiea-kokonaisuutena kuultiin perinteinen näppärikonsertti, johon osallistui noin 450 suomalaisen lisäksi Kaustisen Näppärit ry:n Folkskandia – Northern Connection -hankkeen myötä noin 110 lasta, nuorta ja ohjaajaa Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Virossa ja Shetlannista. Konsertin ohjelmassa oli musiikkia kaikista näistä maista.

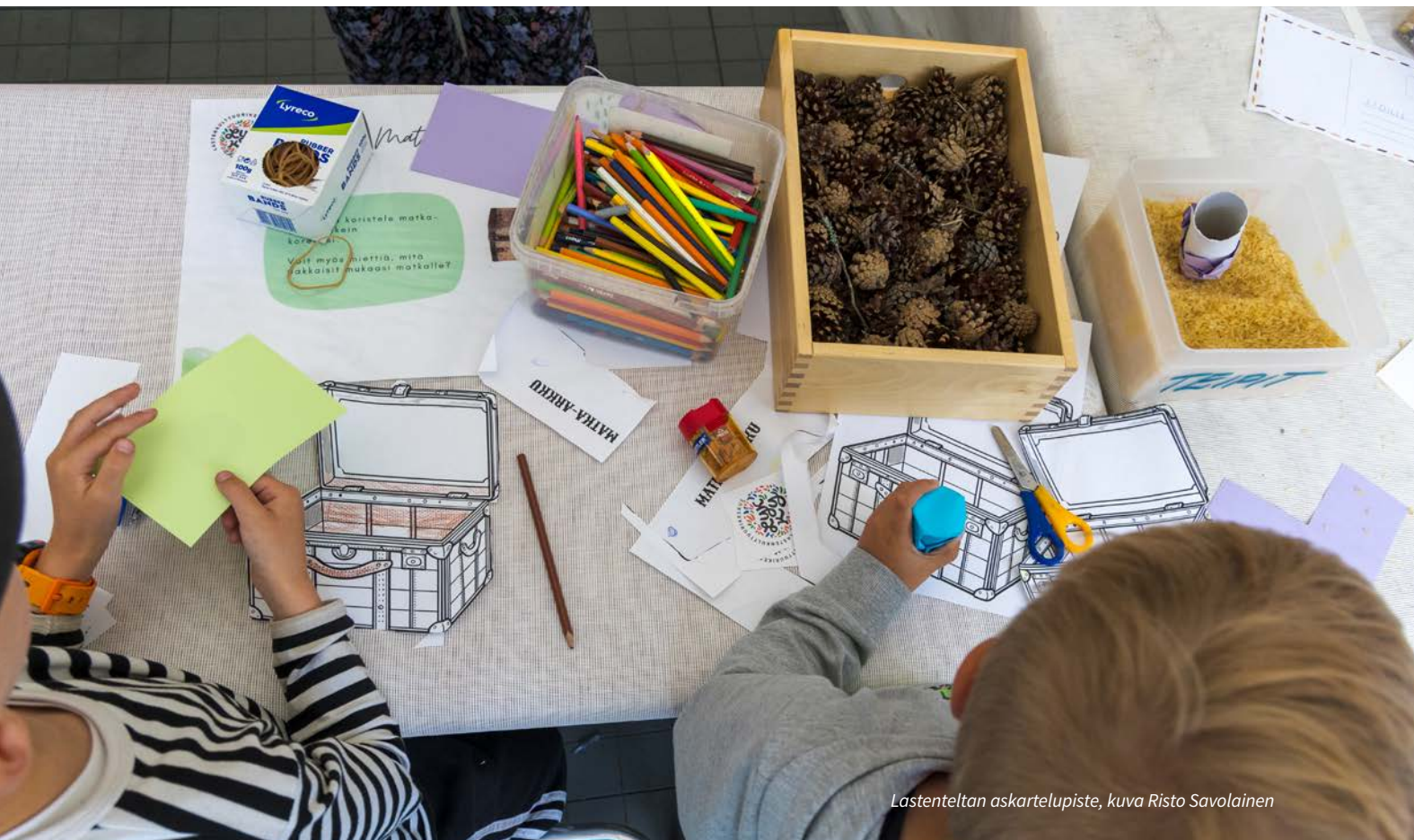
Lastenohjelmassa nähtiin myös Pikku Kakkosestakin tuttu Freija, Pentti Rasinkangas ja Hajamieliset jänikset, kaksikielinen musiikkimatka Rassel Prassel Plingin seurassa, Farkkunallet, Lastenduo Veije, Hiiri Häätä Houtu sekä energinen Lehtisen Pojat Duo. Uulun Liikkuvan Lastenkulttuurikeskuksen tuottamissa monipuolisissa konserteissa ja työpajoissa festivaaliyleisö pääsi kuulemaan satuseikkailun *Tyttö nimeltä Rehema* sekä osallistumaan *Soiva syli* -muskarikonserttiin soittaen, laulaen ja leikkien. *Ilmatar-pajoissa* lapset pääsivät tutustumaan karjalais-kalevalaisen perinteen maailmaan mm. laulamalla runolaulua. Lisäksi Lasten Kaustisessa esiintyivät muiden muassa Sävelsaari, Ujo Kiinnostus, Kemukamut, Kesänsä ja Tähdet, Hilppa, Kangasalan Pikkupelimannit sekä Omenamäen perhe. Lasten Kaustisen toteuttamiseen osallistui Lastenkulttuurikeskus Lykky.

Työpajat ja osallistava toiminta

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien henki on kaikkien ikäryhmien yhteisöllisyyttä ja kulttuuriperinnettä vahvistava ja vahvasti osallistava, mikä toteutuu käytännössä muun muassa siten, että vastaanottajan ja kokijan roolin lisäksi jokaisella on mahdollisuus osallistua aktiivisesti erilaisiin työpajoihin. Osallistava ohjelma työpajoineen tarjoaa festivaalikävijöille mahdollisuuden aktiiviseen kansanmusiikin ja -tanssin tekemiseen, eikä festivaalivieraan tarvitse olla pelkästään passiivinen sivustaseuraaja. Osallistumisen kautta vahvistuu myös tunneside itse musiikkiin ja tanssiin mutta samalla myös tapahtumaan, jossa kokemus on saatu. Osallistava ohjelma saa joka vuosi hyvää palautetta ja on tärkeä osa festivaalin tunnelmaa, joten runsasta tarjontaa pidetään yllä vuodesta toiseen. Kuluneen kesän juhlilla yleisölle avoimia matalan kynnyksen soitto- ja laulutyöpajoja järjestettiin 22 sekä tanssitupia ja -työpajoja 24 kappaletta. Lisäksi ohjelmassa oli suuren suosion saavuttanut aamujooga jokaisena festivaaliaamuna festivaalikansan, tanssijoiden ja soittajien virkistykseksi. Festivaalivierailla oli myös mahdollisuus osallistua lukuisiin yleisötansseihin, yhteislaulutilaisuuksiin sekä jameihin.

BFBn jamiworkshop Mondossa, kuva Risto Savolainen

Lastenteltan askartelupiste, kuva Risto Savolainen

Talous

Lipunmyyntipiste, kuva Usva Torkki

Vuoden 2025 festivaalin rahoitus koostui pääosin lipunmyynti- ja majoitustuloista, anniskelu- ja ravintolatuloista sekä avustuksista. Kulueristä suurimmat olivat ohjelmatuotanto ja järjestelykulut sekä hallintokulut. Talouden määrälliset tavoitteet oli asetettu vasten edellistä tuotantokautta maltillisin kasvutavoittein.

Lipunmyynti

Lippuja tapahtumaan myytiin 20461 kpl. Lipputyyppeinä olivat päivälippu, iltalippu (ti-pe klo 19.00 alkaen), viikonloppulippu ja viikkolippu. Päivä- ja viikkolipuissa oli tarjolla myös lastenliput. Uutena lipputyypinä otettiin käyttöön 16-21 vuotiaille suunnattu nuorisolippu, joka osoittautui välittömästi menestykseksi ja sai erinomaista palautetta. Tapahtuman kokonaiskäyntimäärä oli 54371. Kokonaiskäyntimäärä koostuu päivälipuiksi muunnetuista myydyistä lipuista, juhlille rekisteröityneistä pelimanneista, joiden kesikäyntimääräksi on laskettu kulunvalvontatietoihin perustuen 4 käyntiä (päivää) / henkilö, ilmaistilaisuuksista sekä vastikkeettomista lipuista. Edellisvuoteen verrattuna myytyjen lippujen määrä kasvoi 11 %, kokonaiskäyntimäärässä kasvua oli 5,5 %. Festivaalin lipunmyynti toteutettiin Lippupiste Oy:n kautta.

Ennakkolipunmyynti jaettiin kahteen jaksoon. Edullisimmat liput olivat myynnissä 10.1.–7.4.2025 ja hieman kalliimmat ennakkoliput 8.4.–21.6.2025. Normaalihintaiset liput olivat myynnissä 22.6.–12.7.2025. Lippupisteen kautta ostettuihin ennakkohintaisiin päivälippuihin oli saatavilla yhteistyökumppanuuden tarjoama S-asiakasetuhinta. Festivaaliaikainen lipunmyynti hankittiin osittain ostopalveluna Lippupiste Oy:ltä, jonka kautta tuli lipunmyyntijärjestelmä ja kulunvalvontajärjestelmä. Varsinainen festivaaliaikainen lipunmyynti toteutettiin itse festivaaliorganisaation palkkaamin työntekijöin.

Avustukset

Pro Kaustinen sai Taiteen edistämiskeskukselta festivaaliavustusta 158 000 € ja Kaustisen kunnalta yleisavustusta 25 000 €. Wihurin rahasto myönsi 20 000 € avustuksen siirtolaisuus-hankkeeseen ja Museovirasto 5 850 € Mun perintö-hankkeeseen.

Tuotanto

Ruuhkaa Mondon edustalla, kuva Krista Järvelä

Festivaaliorganisaatio

HALLITUS JA KOKOPÄIVÄISET TYÖNTEKIJÄT

Strategiatyöstä ja taloudesta vastaa hallitus, johon kuuluvat vuoden 2025 alusta Ira Järvelä (pj.), Teemu Seikkula (vpj.), Jarmo Finnilä, Lauri Oino ja Ilona Salomaa-Uusitalo. Hallitus kokoontui tilikauden 1.10.2024–30.9.2025 aikana 11 kertaa, lisäksi pidettiin 11 iltakoulutilaisuutta. Festivaaliviikon aikana hallitus kokoontui päivittäin. Hallitustyöstä ei maksettu palkkiota.

Operatiivista toimintaa johti tilikauden 1.10.2024–30.9.2025 aikana yhdistyksen toiminnanjohtaja Valtteri Valo. Ohjelma-johtajana työskenteli Anne-Mari Hakamäki (80 %) ja ohjelmatuottajana Paula Kettu (1.1.–31.8.2025, 70 %). Tuotanto-päällikön tehtäviä ajalla 1.1.–31.8.2024 hoiti Jukka Virkkala (50–100 %).

Työterveyshuollosta vastasi Työplus Oy.

Festivaaliaikaiset työntekijät ja lyhyemmät työsuhteet

Työsuhteen kesto

alle 1 kk	107 henkilöä
1–5 kk	11 henkilöä
5–12 kk	7 henkilöä

TALOUS JA HALLINTO

Pro Kaustinen ry:n taloushallinnassa on käytössä sähköisen taloushallinnon ProCountor Taloushallinto -ohjelmisto. Yhdistyksen kirjanpitäjänä toimi KLT Tanja Leivo Kappelin Tilikulma Oy:stä ja tilintarkastajana HTM Virve Puolitaival (HTM). Yhdistyksen lakipalveluista vastasi Asianajotoimisto Legistum Oy.

Ohjelmatuotanto

Ohjelmajohtajan alaisuudessa toimi ohjelmatuotantotiimi, johon kuuluivat vuoden 2025 pelimanniohjelman koostajana ja ohjelmatuottajana toiminut Paula Kettu ja ohjelmatoimikunnan puheenjohtaja Anni Järvelä. Kansanmusiikin ja -tanssin ammattilaisista ja harrastajista koostuva, valtakunnallinen ohjelmatoimikunta tuki ohjelmatuottajien työtä ja tarjosi asiantuntevaa perspektiiviä sisältövalintoihin. Paikallisperinteen toimikunta keskittyi paikallisen ohjelman suunnitteluun ja kehittämiseen. Paikallisperinteen toimikunnassa jäseniä on jokaisesta Pro Kaustinen ry:n jäsenyhdistyksestä, ja toimikunta tuo Unescoon listatun perinteen alueen toiminnan ja näkökulmat esiin juhlien sisältöä suunniteltaessa.

Järjestelyt ja rakentaminen

Festivaalijärjestelyjä suunniteltiin ja kehitettiin aktiivisesti talven ja kevään aikana. Festivaalialuetta kehitettiin toimivammaksi kokonaisuudeksi. Päivityksiä tehtiin mm. Pelimannitorin alueen toimivuuteen ja alueen yleiseen ilmeeseen. Soittosalin ja Sivutuvan somistukset toteutettiin yhteistyössä Kaustisen Marttojen kanssa. Festivaaliareenan, Trokan ja Mondon katokset pystytettiin Kaustisen kunnan toimeksiantona toukokuussa. Festivaalipuisto rakennettiin juhla-kuntoon kesä- ja heinäkuun aikana. Jätehuolto ja siivous toteutettiin yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

Vastuullisuus

Pro Kaustinen ry. on sitoutunut edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta noudattamalla Kansanmusiikin ja kansantanssin alan yhteisiä turvallisemman tilan periaatteita. Kaikki ovat tervetulleita festivaalille omana itsenään, ja osallistujien edellytetään osallistuvan turvallisemman tilan luomiseen. Festivaalilla on oma häirintäyhdyshenkilö, johon pystyy olemaan tarvittaessa yhteydessä, sekä erillinen palautekanava, johon pystyi jättämään palautetta mahdollisista häiriötilanteista myös anonymisti.

Festivaali edisti saavutettavuutta tarjoamalla ikärajatottomat esiintymispaikat ja ilmaisesiintymisiä festivaalialueen ulkopuolella. Myös tilojen esteettömyyteen kiinnitettiin huomiota. Nuorisolipun käyttöönotolla pyritään madaltamaan nuorten osallisuuden taloudellisia esteitä. Saavutettavuuden edistämiseksi festivaali on mukana mm. Kaikukortti-verkostossa.

Tapahtumassa hyödynnettiin olemassa olevaa infrastruktuuria ja paikallisia resursseja mahdollisimman paljon. Näillä toiminilla pystyttiin vähentämään kuljetuksista ja rakentamisesta koituvia ympäristövaikutuksia.

Talkoolaisten rakentama pahvilinna musiikkilukiolla, kuva Usva Torkki

Tero Pajunen Santerin kabinetissa, kuva Risto Savolainen

Majoitustoiminta

Festivaali vastasi esiintyjien ja toimihenkilöiden majoituksesta sekä perhemajoituksesta. Majoitukset järjestettiin pääosin ryhmämajoitustiloissa Kaustisen keskuskoululla, Järvelän koululla, Puumalan koululla ja Vetelin liikuntakeskuksella. Muita majoituskohteita olivat muun muassa Kaustisen Raviopiston asuntolat sekä Hotelli Kokkola.

Perhemajoitusta kehitettiin yhdessä majoittajien kanssa toimivammaksi kokonaisuudeksi. Mahdollisuutena oli tarjota huoneen lisäksi myös asuntoauto- ja telttapaiikkaa. Majoittajien määrä lähes kaksinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Perhemajoittajia oli 71, pääosin Kaustisen ja Vetelin alueella. Yleisömajoituksen osalta yhteistyötä tehtiin myös Kaustisen Kehitys oy:n (Hotelli Kaustinen) kanssa. Karavaanari- ja telttamajoitusta järjestettiin yhteistyössä Kaustisen Pohjan-Veikkojen kanssa.

Ravintola- ja anniskelutoiminta

Festivaalin ravintolapäällikkönä jatkoi Kai Kangasmetsä, jonka johdolla anniskelu- ja ravintolapalveluita kehitettiin

entistä toimivammaksi. Festivaaliravintola siirryttiin järjestämään omana toimintana aiempien ostopalvelusopimusten sijaan. Ratkaisu osoittautui sekä taloudellisesti, toiminnallisesti että laadullisesti onnistuneeksi. Festivaaliravintolan keittiöpäällikkönä toimi Sami Korpi. Festivaalialueen anniskeluluvan piiriin lukeutuivat Mondo, Troka, Kestikievari, Pelimannitalo, Marjaananvillen kahvila, Kallioklubi ja Kalliokrouvi. Festivaaliaikaiset elintarvikemyyjät sijoitettiin Juhlapihan basaarin ympärille. Elintarvikemyyjiä oli yhteensä 12.

Viestintä ja markkinointi

Festivaalin markkinoinnista vastasivat toiminnanjohtaja, ohjelmajohtaja, tiedottaja ja myyntisihteeri yhdessä markkinointi- ja viestintätoimikunnan kanssa.

Tärkeimmät markkinointitoimenpiteet linkitettiin ohjelmatuotannon aikatauluihin. Keskeiset kanavat markkinoinnissa olivat uusitut www-sivut sekä aktiivinen näkyminen sosiaalisessa mediassa, erityisesti Facebookissa ja Instagramissa. Myös printtimainontaa ja painotuotteita hyödynnettiin markkinoinnissa.

Markkinointityötä tehtiin läpi vuoden. Markkinoinnin tueksi laadittiin ajankohtaisista aiheista tiedotteita. Sosiaalisessa mediassa sekä omilla nettisivuilla toteutettiin lisäksi erilaisia markkinointitempauksia. Merkittävää markkinoinnissa oli yhteistyökumppanuussopimus Hilla Group Oyj:n kanssa, mikä takasi sopimuksen osapuolille erinomaisen näkyvyyden paikallisesti ja maakunnallisesti. Festivaalin ensimmäiset ohjelmakiinnitykset julkistettiin Folklandia-risteilyn yhteydessä tammikuun alussa. Varsinainen ohjelmanjulkistus järjestettiin huhtikuussa Pelimannitalolla.

Ennakkoesite julkaistiin varsinaisen ohjelmajulkistuksen yhteydessä huhtikuussa, ja varsinainen käsiohjelma ilmestyi festivaaliviikolle. Käsiohjelman rinnalla hyödynnettiin festivaalin omaa mobiilisovellusta. Sovelluksen toimintoja kehitettiin ja sovelluksen kautta pystyttiin lähettämään ilmoituksia käyttäjille mm. ohjelmamuutoksista reaaliaikaisesti. Muuta informaatiota sovellukseen jaettiin festivaalin kotisivujen kautta. Sovellus toteutettiin yhteistyössä Choice-lyn ja Gestin kanssa.

Festivaalin aikana mediaa palveli tiedotustoimisto, jossa pidettiin myös päivittäiset lehdistötilaisuudet. Festivaalialikainen tiedotuspalvelu toteutettiin ostopalveluna Kulttuuritoimituksen tuotantopalveluilta, vastuuhenkilöinä Kirsi Haapamatti, Eli Harju ja Marita Salonen.

Yhteistyökumppanit ja verkostot

Kansanmusiikkijuhlien tärkeimpinä tukijoina ja mahdollistajina toimivat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Kaustisen kunta. Kunnan omistama festivaalialue, tarvittavat tilat ja festivaalivirtaustila on vuokrattu festivaalin järjestämistä varten. Pro Kaustinen ry:n jäsenyhdistysten, Kaustisen Nuorisoseura ry:n, Kaustisen Näppärit ry:n ja Kaustisen Pelimanniyhdistys ry:n panostus juhlien järjestämiseen on merkittävä niin ohjelmatuotannossa kuin paikallisen perinteen vaalimisessa ja talkootyössä.

Jokilaaksojen Osuuspankki mahdollisti kaikille maksuttoman sisäänkäsyn festivaalin avajaispäivänä 7.7.2025. OP Jokilaaksot oli näkyvästi esillä myös festivaaliviikon alkupäivinä omalla esittelyteltallaan.

Festivaalibussit aikataulussa, kuva Krista Järvelä

Koruvalikoimaa infopuodissa, kuva Krista Järvelä

Lounasruokaa festivaaliravintolassa, kuva Krista Järvelä

Kansanmusiikkijuhlien pääyhteistyökumppaneina vuonna 2025 toimivat Jokilaaksojen Osuuspankin lisäksi Hilla Group Oyj ja Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa KPO. Lava- ja konserttikohtaisina yhteistyökumppaneina toimivat Osuuskauppa KPO, Sibanye Stillwaterin Keliber-litiumhanke, Avain Säästöpankki, Genelec, WPD Suomi Oy, Ab Raniplast Oy ja Osuuskunta Maitokolmio. Pienemmässä mittakaavassa yhteistyötä tehtiin lukuisten paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Paikallistasolla tärkeänä yhteistyökumppanina jatkoi Kansanmusiikki-instituutti, joka osallistui ohjelmatuotantoon ja erityisesti Elävän perinnön pisteen suunnitteluun ja toteutukseen sekä vastaa mestaripelimannivalintojen valmistelusta ja Konsta Jylhä kilpailun järjestämisestä sekä kansainvälisestä Kaustinen ICH Academy – luento- ja seminaariohjelmakokonaisuudesta ja osallistuu muiden seminaarien ja luentojen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Instituutin Digit ICH -hanke toi tapahtumaan kahdeksan eurooppalaisen maan edustajia esittelemään perinteitään

konserttien ja Elävän perinnön pisteen esittelyjen muodossa. Lasten Kaustinen toteutettiin yhteistyössä Lastenkulttuurikeskus Lykyn kanssa.

Pro Kaustinen toimi aktiivisesti kansanmusiikki- ja kansantanssikentällä osallistuen yhteisöjäsenenä Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen toimintaan. Pro Kaustinen osallistuu aktiivisesti myös yleiseen festivaalientä kehittämissuunnitelmaan, kuten järjestötoimintaan ja seminaareihin. Pro Kaustinen ry on Finland Festivals ry:n jäsen. Tärkeitä verkostoitumistilaisuuksia olivat muun muassa Finland Festivalsin Festivaalipäivät.

Kansainvälisesti merkittävät yhteistyöfoorumit ovat EFN (European Folk Network) ja CIOFF (Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts). Yhteistyöllä tavoitellaan rikastuttavia näkemyksiä ja vertailukohtia ohjelmistosuunnitteluun ja festivaalin käytännön toteuttamiseen, taloudellista synergiahyötyä esimerkiksi esiintyjävaihdon kautta sekä festivaalin kansainvälisten verkostojen ja maineen vahvistamista.

Maksuttoman avoimispäivän yhteistyökumppani OP Jokilaaksot, kuva Krista Järvelä

KPO-areenan tunnelmaa, kuva Krista Järvelä

Luottamus- ja toimihenkilöt

Valtteri Valo, toiminnanjohtaja
Anne-Mari Hakamäki, ohjelmajohtaja

Hallitus

Ira Järvelä, puheenjohtaja
Teemu Seikkula, varapuheenjohtaja
Jarmo Finnilä
Lauri Oino
Ilona Salomaa-Uusitalo
Ohjelmatoimikunta
Anni Järvelä, puheenjohtaja
Jukka Hannula
Ville Ojanen
Désirée Saarela
Pauliina Syrjälä
Siiri Virkkala
Anne-Mari Hakamäki, esittelijä

Paikallisperinteen toimikunta

Salla Aho
Ira Järvelä
Mauno Järvelä
Raila Järvelä
Paula Kettu, ohjelmatuottaja
Sampsa Kujala
Emilia Känsälä
Toivo Rauma
Marika Timonen
Ville Uusitalo
Outi Valo
Veikko Virkkala
Anne-Mari Hakamäki, esittelijä

Markkinointi- ja viestintätoimikunta

Krista Järvelä, puheenjohtaja
Nooa Luoma
Linda Nevalainen
Eija Rauma
Heli Siirilä
Aliina Vuento
Anne-Mari Hakamäki, esittelijä
Valtteri Valo, esittelijä

Järjestelytoimikunta

Anne Puumala, puheenjohtaja
Taneli Hietalahti
Aija Järvenpää
Kari Korkala
Mikael Känsäkoski
Pekka Paavola
Sakari Puumala
Jukka Virkkala, tuotantopäällikkö
Valtteri Valo, esittelijä

Nimeämistoimikunta

Susanna Järvenpää
Vesa Paavola
Maria Pulakka

Kaustislainen alkusoitto, kuva Krista Järvelä

